

АРТЕМІВСЬКИЙ КРАЄЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ — культурно-освітній заклад. Створ. 1924 за рішенням З'їзду працівників гірничо-пром. галузі (м. Юзівка) з назвою Артемів. окруж. історико-краєзнавчий музей. Засновник і 1-й дир. Б. Вальх. До колекції музею увійшли матеріали навч. музею Бахмут. земства, відомого від поч. 20 ст., та музею освіти Донбасу (1919). 1941 музей спалили нім.-фашист. окупанти. 1962 його відновлено як громадський (від 1967 — народний), від 1989 — державний. Підпорядк. Мін-ву культури і мистецтв України. Знаходиться у будинку, який є пам'яткою історії та культури: тут 1919 був штаб оборони міста від денікінців під керівництвом Артема. Нині у структурі музею 12 експозиц. залів, присвяч. природі та історії краю, музей-кімната письменника М. Чернявського, етногр. музей історії культури єврей. громади Бахмута-Артемівська, музей геології та гірничо-бурової справи ім. академік П. Степанова, 2 виставк. зали. Експозиційна пл. музею 1166 м². Музей проводить н.-д. (осн. напрямки — археол., етногр. експедиції, вивчення історії Бахмут. фортеці, економіки Бахмута 19 — поч. 20 ст., козацтва, подій 2-ї світової війни, історії сіл, підприємств, культури міста тощо), культурно-просвітниц. (конф., лекції, екскурсії, презентації, зустрічі, виставки тощо) та ін.

роботу. Фонд. колекція нараховує 9414 предметів осн. та 10 596 наук.-допоміж. фондів. Цінними експонатами є крем'яне рубило епохи раннього палеоліту з околиць с. Зайцеве, колекція зброї епохи бронзи, унікальна в Україні колекція речей з металург. майстерень поблизу мідних копалень епохи бронзи, скіф. статуя 6 ст. до н. е., знайдена у с. Званівка, ручна гармата-пищаль 17 ст. з Артемівська тощо. Є копії документів 16–20 ст., що стосуються історії краю і були знайдені в архівах України та Росії. У музеї регулярно відбуваються виставки творів провід. донец. художників, нар. умільців, колекцій з фондів музею, нових знахідок. Традиційними стали міські та рай. конференції Спілки краєзнавців, зокрема міжнар. «Зберігає Бахмут історію козацтва» за участю козаків України й Росії та ін.

Рекомендована література

1. Татаринов С. И. История Артемовска (Бахмута) в событиях и экспонатах: По залам Артемовского гос. краевед. музея: Путеводитель. Артемовск, 1991;
2. Артемовский музей на рубеже XXI столетия // Бахмут. часопис: спец. вип. 2000. № 7–8.

Д. П. Кравець

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Артемівський краєзнавчий музей / Д. П. Кравець // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-43371>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).